

اسلامی در مقایسه با سایر انقلاب‌های بزرگ دنیا از عمق، قوت و کارآمدی بیشتری برخوردار است. اما در عین حال برخلاف سایر انقلاب‌های بزرگ آن‌طور که باید به آن پرداخته نشده و لازم است در تدوین کتب تاریخی، رمان و امثال آن کارهای بیشتری صورت پذیرد. رهبر انقلاب اسلامی در ادامه نیز چند نکته مهم را خطاب به دست‌اندرکاران دفاتر ادبیات مقاومت و ادبیات انقلاب اسلامی حوزه هنری یادآور شدند. «برنامه‌ریزی برای انتشار آثار مکتوب خوب تولید شده در قالب سایر محصولات هنری»، «توزیع فراگیر و روشمند محصولات تولید شده»، «لزم ترجمه آثار فاخر ادبیات مقاومت و انقلاب به زبان‌های خارجی»، «وارد کردن ادبیات مقاومت و انقلاب به فضا‌های دانشگاهی»، «ضرورت تجلیل از آثار بارز و عناصر برجسته فعال در حوزه ادبیات مقاومت و انقلاب اسلامی» از نکاتی بود که حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این جلسه مورد تأکید قرار دادند.

■ ماهنوز رمانی درباره انقلاب که جهانی بشود نداریم

خاطرات محسن چینی فروشان در کتابخانه شخصی رهبر انقلاب ۱۳۸۹/۰۸/۲۲ khamenei.ir
یادم می‌آید بعد از ترور که ایشان (مقام معظم رهبری) در بیمارستان بستری بودند، با جمعی تحت عنوان «انجمن هنرمندان مسلمان» به عیادت ایشان رفتیم. حدود ده دوازده نفر بودیم که در آن جمع شهید مرتضی‌آوبنی و آقای سید مهدی شجاعی هم بودند. صحبت‌های متعددی شد. ایشان خیلی تأکید کردند به نویسندگان، چون نویسنده‌ها هم در جمع بودند- که شما در صورتی می‌توانید کتاب بنویسید و کتاب بخوانید که به کتاب آشنا باشید و رمان‌های مختلف را خوانده باشید. اگر رمان خوانده باشید، نمی‌توانید رمان خوب بنویسید. نکته دیگری که اشاره کردند این بود که انتقال اندیشه‌ها توسط رمان صورت می‌گیرد. یعنی رمان یک ابزار خوبی است که تنه‌های

زمینه ادبیات مقاومت و انقلاب اسلامی و همچنین جلوگیری از به ثمر نشستن خواست برخی جریان‌های معاند انقلاب اسلامی در جهت انزوای مفاهیم و حقایق انقلاب اسلامی را دو ویژگی مهم و شاخص در فعالیت‌های حوزه هنری خواندند و تأکید کردند: این حرکت پیشرو و موثر، کشور را از ادبیات وارداتی بی‌نیاز کرد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، با اشاره به برخی تلاش‌های جریان موسوم به روشنفکری برای وارونه‌سازی، پنهان‌سازی و مکتوم‌نگه داشتن حماسه بزرگ و با شکوه انقلاب اسلامی و مسائل مربوط به آن خاطر نشان کردند: تبیین ظرفیت عظیم معرفتی و معنوی برآمده از انقلاب اسلامی از سوی هنرمندان متعهد، رویه و سنت غلط موجود در آثار روشنفکران و اکتفا به آثار ترجمه‌ای را تغییر داد و به استغناء از تولیدات و ارائه محصولات بسیار با ارزش و فاخر در زمینه‌های گوناگون ادبی و هنری منجر شد. ایشان همچنین با تأکید بر ضرورت تقویت بخش پژوهشی در حوزه ادبیات مقاومت و ادبیات انقلاب اسلامی افزودند: البته این مسئله به معنای منحصر شدن در روش‌های تحقیق غربی نیست، بلکه باید در عین استفاده از این روش‌ها، ابتکارات خردمندانه و هوشمندانه‌ای نیز به خرج داد. رهبر انقلاب اسلامی همچنین با اشاره به اهمیت سبک «تاریخ شفاهی» در تدوین آثار ادبی بخش مقاومت و انقلاب اسلامی، مسئله توجه به حقوق نویسندگان و تهیه‌کنندگان آثار تولید شده در این عرصه را نیز یادآور شدند و افزودند: نقش تدوین‌کنندگان آثار در کنار رویان مطالب همچون پرداخت هنرمندانه‌ای است که اثر هنری را شکل می‌دهد، به همین دلیل توجه به پدید آورندگان این قبیل آثار هنری، می‌بایست مورد توجه جدی قرار گیرد. ایشان ضرورت بررسی‌های تطبیقی در خصوص دفاع مقدس و سایر جنگ‌های معاصر و همچنین مقایسه بین انقلاب‌های بزرگ دنیا و انقلاب اسلامی ایران را نیز مورد تأکید قرار دادند و خاطر نشان کردند: انقلاب

سرگرمی نیست.

تأکید ایشان این بود که رمان یک ابزار خوبی است برای انتقال اندیشه‌ها. مثلاً ایشان سؤال کردند که کدامیک از شما کتاب «دل‌سگ» را خوانده‌اید؟ و جالب است که در آن جمع ده پانزده نفری که همه نویسنده بودند، کسی یادش نبود و ابراز نکرد که من خوانده‌ام و بعد خود ایشان ادامه دادند که این کتاب «دل‌سگ» برای میخائیل بولگاکوف است که در واقع اوزمانی که حکومت کمونیستی شوروی مسلط می‌شود، این کتاب را می‌نویسد. کتابی است منتقدانه نسبت به آن سیستم و نظام حکومتی. تاملت‌ها هم اجازه انتشار نداشته و بعدها که شرایط فرق کرده، این کتاب هم منتشر شده است. توصیه می‌کردند که بروید و این کتاب را بخوانید. به هر حال این یک شاهد مثال بود برای این که یک رمان چطور می‌تواند اندیشه‌ها را منتقل کند. البته ایشان نسبت به این کتاب انتقادات فراوانی داشتند که بعدها بیان کردند.

یادم هست حدود سال‌های ۶۲ و ۶۳ بود که با جمعی خدمت ایشان بودیم. صحبت کتاب‌های انقلاب شد و این که مادر مورد انقلاب، باید رمان در جه یک داشته باشیم و من فکر کنم هنوز ایشان به آن ایده آل خودشان نرسیده‌اند. هنوز نداریم رمانی که راجع به اصل انقلاب، قبل از انقلاب و بعد از انقلاب باشد. یک تعبیری ایشان داشتند و می‌گفتند که ما هنوز کتاب درباره انقلاب که جهانی بشود نداریم. بعد گفتند که جهانی شدن معنی‌اش این است که این کتاب دست‌به‌دست بگردد. ناشر هادر دنیا دنبالش بگردند، ترجمه کنند و در دنیا به زبان‌های زنده دنیا ترجمه بشود. نه این که ما ترجمه بکنیم، خود آنها دنبالش بگردند. مثالی می‌زدند و می‌گفتند که شما کتاب «دن آرام» شولوخوف را ببینید که چقدر جهانی شده؟ همه این «دن آرام» را خوانده‌اند باین که دوسه جلد است. مضمون حرف آقا این بود که وقتی کتاب را می‌خوانید، چقدر لذت می‌برید و چقدر حس مثبتی نسبت به این کتاب پیدا می‌کنید. و باز تأکید می‌کردند که این کتاب را بخوانید و مادر این ترازو در این سطح، کتابی که جهانی بشود نداریم. ایشان حتی در سال‌های اخیر نیز این مطالبه را تکرار کرده‌اند که باز در این سطح، کتابی در مورد انقلاب نداریم. نه فقط راجع به انقلاب، حتی در مورد ائمه معصومین (ع) نیز این نقص هست. راجع به شخصیت حضرت پیامبر (ص) ایشان گفتند که ما هنوز فیلم خوبی راجع به این شخصیت بزرگوار نداریم. مافقط یک فیلم خوب داریم که برای مصطفی عقاد است؛ آن هم فیلم خوبی است به اندازه خودش و در آن فرهنگ و شرایط. و هنوز مثلاً ما به عنوان انقلاب اسلامی نتوانسته‌ایم یک فیلم بسازیم که بتواند شخصیت آن بزرگوار را نشان بدهد.